

Історія досліджень

Відкрита у 1983 році спелеологами станції юних туристів м. Севастополя.

У наступні роки зусиллями спершу тільки севастопольців, а згодом - і інших кримчан, був пройдений верхній сифон і досліджена річка, яка в нього впадає. Далі слідувала серія каналів різної складності, найбільший з яких мав висоту 18м. Наступна слабкопохила ділянка, значна по протяжності, являє собою каньйоноподібний меандр, в одному місці пересічений обвальним залом. Закінчувався меандр глиняним схилом, за яким було чути шум річки.

В експедиції 1993 року за сифоном були встановлені два ПБЛа. Екіпажу першого, в якості основних, були поставлені завдання повною зйомки засифонної частини та пошук можливих шляхів обходу нижнього сифона по верхніх поверхах. Група ПБЛ-2 працювала на першопроходження.

Глиняний схил проходила група під керівництвом Юрія Валецького: вона пододала його з першої спроби - з другої це зробити все одно б не вдалося, так як по "роз'їдженій" глині наступні учасники піднімалися виключно по закріпленій мотузці.

За нерівним схилом - ще один аналогічний, завдяки чому ця ділянка отримала назву "Двогорбий верблюд". Подолавши його, спелеологи знову зустріли річку, де можна було трохи помитися і виколупати з глини спорядження.

Буквально через декілька метрів на шляху опинився ще один невеликий глиняний каскад, одностайно названий "Шлях до процвітання" (на підставі порівняння затрачених для досягнення обох цілей зусиль). Нарешті, глину змінив вапняк, просуватися вперед стало значно легше, за 5-ти метровим водоспадом "Нью Джур-Джур" йде довгий каньйоноподібний хід з рікою, що протікає по ньому. Далі він змінюється прямою ділянкою, що утворилася в результаті розмиву шару глини між двома пластами вапняку, падаючими на північний захід під кутом 45°. Ширина ходу на цій ділянці до 1,5м, вгору (під тим же кутом 45°) він проглядається на 10 і більше метрів. У декількох місцях хід перекритий завалами, в яких вдалося знайти проходи. На одному з них зупинилася наша експедиція.

І так, основні результати експедиції - це проходження нової ділянки і вперше вироблена повна топозйомка засифонної частини печери. До речі, в печері виявлено ще один сифон - на паралельному основному ходу ділянці річки, вище основного сифона.

Однак в печері залишився низка невирішених проблем, головна з яких - подолання нижнього сифона. Спелеоаквалангістами Севастополя і Сімферополя в попередні роки було здійснено ряд безуспішних спроб його проходження.

Завал у висхідній частині (на якому зупинилася експедиція 1993 року) не виглядає непрохідним, але подолання його представляє досить складну і трудомістку операцію, для чого, щонайменше, необхідно буде встановити ПБЛ в безпосередній близькості від нього і застатися спорядженням для сходжень